

vel saltem alicui, quæ ad salutem æternam consequendam sufficit. Est ergo in prædestinationis sæpe inefficax vocatio. Quod autem nihilominus talis vocatio sit effectus prædestinationis, ostenditur primo, quia talis vocatio procedit etiam ex intentione efficaci dandi gloriam, atque adeo ex proposito: ergo est effectus prædestinationis. Consequentia patet ex dictis: quia electio ad gloriam est fons et origo totius prædestinationis.

6. Antecedens vero patet, ex quadam doctrina supra adducta ex D. Thoma, quod Deus sæpe vocat prædestinatum, ut non cadat, non absolute et determinate, sed quasi sub conditione, vel disjunctim, ut non cadat, vel si ceciderit, ut resurgat. Nam juxta hanc doctrinam, etiam tunc quando vocatio ad non cadendum non est omnino efficax et congrua, datur ex proposito prædestinationis, quia datur ex intentione ultimi effectus ejus, quantum est ex parte Dei, et cum animo supplendi defectum, si ex parte hominis positum fuerit impedimentum. Sicut in humana providentia, quando ex intentione efficaci salutis sumo medicinam, si forte prosit, quamvis non certo sciam esse profuturam, et licet cum effectu non prosit, nihilominus sumptio illius, effectus est talis intentionis. Deus autem licet non ignoret, an talis vocatio habitura sit effectum, sed præsciat fore impediendam a prædestinato, nihilominus ex parte sua dat illa ex absoluta intentione salvandi illum, cupiens quantum est in se, intentionem illam mandari executioni per talem vocationem.

7. *Argumentum efficaciæ.*—Accedit præterea (et est efficax argumentum) quod talis vocatio in prædestinato nunquam est sine aliquo fructu in ordine ad consecutionem vitæ æternæ: et hoc satis est, ut sit prædestinationis effectus. Antecedens declaratur, quia licet illa vocatio non obtineat suum proximum finem, seu effectum, ut supponitur: nihilominus potest aliquo modo parare viam, ut illa vocatio, quam nunc prædestinatus contemnit, postea in memoriam redacta per aliam vocationem congruam, sit incentivum humilitatis, gratitudinis, vel alterius boni similis, quod illo modo efficaciter comparatur, et permanet in vitam æternam. His ergo, et similibus modis, etiam vocationes illæ, quæ videntur inefficaces, cooperantur in bonum æternum his, qui secundum propositum vocati sunt sancti, ac proinde sunt prædestinationis effectus. Jam vero talis vocatio sic considerata potest dici aliquo modo congrua, et efficax, quia licet

non habet congruitatem in ordine ad proximum actum, propter quem data est: respectu alterius fructus, quem tandem obtinet, congrua est, et suo modo efficax: et sub ea ratione comprehendi potest sub vocatione ex proposito.

8. *Ultima resolutio.*—Unde ultimo concludo, omnia auxilia prævenientia et excitantia, quæ datur prædestinatis, quantumvis communia, et sufficientia tantum videantur, esse effectus prædestinationis, et electionis eorum. Probatur, quia hæc auxilia sunt divinæ illuminationis, in quibus divina vocatio posita est, ut Tridentinum Concilium, sess. 6, cap. 4, 5 et 7, declarat: si ergo talia auxilia sunt efficacia, pertinent ad vocationem congruam, si vero inefficacia, saltem pertinent ad vocationem in electis esse effectum prædestinationis: ergo idem est censendum de omnibus dictis auxiliis. Imo non solum de internis auxiliis, sed etiam de externis idem dicendum est, ut de prædicatione Evangelii, de externis signis, miraculis, exemplis, et applicatione bonorum objectorum, et alia quacumque divina custodia. Nam licet sine interno spiritu gratiæ hæc non sufficiant, ut contra Pelagium late tractat Augustinus, libro de Gratia Christi, et Epist. 90 et 95, et definit Concilium Milevitanum, cap. 4, nihilominus sunt supernaturalia beneficia, et necessaria in suo ordine ad pietatis opera: ideoque quando sic dantur, ut prosint cum effectu ad salutem, ex prædestinatione sunt, juxta regulam Augustini de Bono persever., cap. 14. Præterea, licet hæc non semper proxime, seu statim prosint, tandem aliquo modo fructificant in prædestinatis, quibus omnia cooperantur in bonum, et ideo verisimile est ista omnia esse in illis ex speciali providentia prædestinationis, ac proinde esse effectus illius.

9. *Objectio.*—*Responsum.*—Dices, non esse necessarium, ut omnia hæc beneficia habeant semper aliquem modum efficaciæ cooperationis in ordine consecutionem vitæ æternæ, etiam in prædestinatis. Cur enim non poterit esse in prædestinato aliqua vocatio, vel excitatio, quæ nec tunc cum datur, habeat aliquem effectum liberum et bonum, nec etiam postea ad illum cooperetur, sed ita transeat, et oblivioni tradatur, ac si nunquam fuisset? Nulla enim ratione efficaci videtur posse oppositum probari. Respondeo concedendo, nos non posse certo demonstrare omnia hæc auxilia prævenientia, quæ prædestinatis dantur, esse effectus prædestinationis, proprie et in rigore sumptæ: quia non est impossibile, ut aliqua

proveniant ex sola generali providentia gratiæ, si nullo modo sint efficacia, id est, cum effectu conducentia ad fructum vitæ æternæ, quod in aliquibus non repugnat ut probat obiectio facta. Dicimus vero non esse incredibile, omnia hæc auxilia esse aliquo modo utilia prædestinatis ad vitam æternam, non solum de se, quod est clarum, sed etiam cum effectu, quia hoc est facile Deo, et est consentaneum dilectioni, et providentiæ ejus erga prædestinatos, consonatque illi sententiæ Pauli: *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.* Unde saltem videtur certam regulariter, et ordinarie hoc ita esse, ac proinde simpliciter statui posse generalem regulam, hæc auxilia esse effectus prædestinationis, sive hæc regula interdum patiatur raram aliquam exceptionem, sive non, quod est incertum.

CAPUT VII.

QUÆ BONA NATURÆ, ET QUOMODO SINT PRÆDESTINATIONIS EFFECTUS.

1. *Quarundam placitum.*—*Suadetur primo.*—Nonnulli sentiunt, nullum naturale bonum, seu beneficium electis collatum, esse effectum prædestinationis eorum. Potestque hæc sententia suaderi primo ex Augustino, de Prædestin. Sanct., cap. 10. *Prædestinatio Dei, quæ in bono est, gratiæ est præparatio: gratia vero est ipsius prædestinationis effectus:* at bona naturæ distincta sunt a donis gratiæ: ergo. Accedit, quod Augustinus ad confutandum Pelagium, ubique distinguit beneficium creationis, a beneficio gratiæ et prædestinationis. Nam Pelagius ad occultandum errorem suum, ipsam naturam, si dona naturalia vocabat gratiam, quia gratis a Deo datur. Unde, licet, re ipsa diceret, omnia dona gratiæ supernaturalis, etiam primam vocationem cadere sub meritum procedens a solo libero arbitrio suis viribus naturalibus operante: nihilominus subterfugiebat dicendo, illud meritum esse ex gratia, quia ex voluntate libera, quam gratiam vocabat. Augustinus vero ad confutandum hunc errorem, illa duo distinguit, dicens, gratiam non esse subjiciendam naturæ, seu libero arbitrio, sed e converso, ut patet ex lib. de Prædest. Sanct., cap. 2, et Epist. 90, 95 et 105, et toto lib. 1 de Gratia Christi. Ex his ergo concludi videtur, nullum naturale beneficium posse inter dona gratiæ, et consequenter, neque inter effectus prædestinationis computari: quia totum illud pertinet ad dona na-

turalia, quæ cum ipsa natura dantur, vel creantur.

2. *Corroboratur secundo.*—Secundo, quia alias ruit tota argumentatio Augustini: sequeturque, actus morales procedentes ex bona naturali dispositione esse meritorios totius gratiæ supernaturalis, etiam primæ vocationis ad fidem. Patet sequela, quia per actum procedentem a priori gratia, possumus mereri posteriorem, et per unum effectum prædestinationis prius nobis collatum possumus alium mereri: sed illi actus procedunt ex priori effectu prædestinationis, nimirum ex naturali dono bonæ indolis, aut facilis ingenii: ergo tales actus dici possunt hac ratione esse ex priori gratia: ergo possunt esse meritorii omnium sequentium effectuum. Quod tamen dici non potest, quia alias daret Deus homini vocationem efficacem ad fidem propter bonum ingenium, vel dispositionem aptam ad virtutem, quod est plane falsum, et late impugnatum ab Augustino, lib. 1, ad Simplicianum, quæst. 2, ex illo ad Philip. 2: *Infirma mundi elegit Deus, ut confundat fortia,* et aliis similibus. Sequela vero patet, quia effectus prædestinationis sunt ita inter se connexi, ut ratione unius detur alius: ergo, si dispositio illa naturalis, est effectus, cum sit prior via executionis, ratione illius dabuntur alii subsequentes.

3. *Contraria sententia aliis complacet.*—*Ratio stabilitur.*—Alii contrariam sententiam in universum veram esse censent, nimirum, bona omnia, quæ dantur prædestinato, si talia sint, ut quoquo modo conferant ad ejus æternam salutem, esse prædestinationis effectus, etiamsi ordinem naturalium bonorum non excedant. Hæc videtur esse communis theologorum sententia, quam docet divus Thomas exponens illa verba ad Roman. 8: *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.* Et eodem sensu dixit, 1. part., quæst. 23, art. 8: *Sub ordine prædestinationis cadit quicquid hominem promovet ad salutem.* Ratio vero est, quia hæc bona sub hac ratione spectata pertinent ad providentiam supernaturalem, ut per se constat, et in electis pertinent ad illa beneficia, quibus liberantur et salvantur, ergo præparatio talium bonorum sub ea ratione pars prædestinationis est: ergo illa bona executioni mandata sunt effectus prædestinationis.

4. *Hæc ut vera eligitur.*—*Bona naturalia ad quinque capita reducuntur.*—Atque hæc opinio absolute loquendo mihi probatur, indiget tamen aliqua declaratione. Quam, ut tradamus, reducamus naturalia bona ad quatuor,

vel quinque capita et de singulis dicamus. Primum est ipsum esse seu substantia hominis prædestinati, et consequenter creatio, vel generatio illius. Secundum est, habere tales naturales potentias, quæ inevitabiliter comitantur talem naturam et substantiam, in tali gradu perfectionis naturalis. Tertium est, recipere tale temperamentum corporis, cum tali complexione, vel humorum proportionem, quæ magis vel minus ad virtutem juvet. In quo bono potest esse aliqua varietas, etiam servato naturæ ordine respectu ejusdem personæ individuae. Quia, licet juxta principia Philosophiæ unumquodque individuum aliquid determinatum in hoc genere postulet: tamen non consistit in indivisibili, sed latitudinem habet intra quam potest idem homo habere magis, vel minus aptum temperamentum ad virtutem. Quartum genus bonorum naturalium continet varias hujus vitæ circumstantias, a principio ejus usque ad finem, ut nasci tali tempore, aut loco, aut ex talibus parentibus: item educari cum his, vel illis circumstantiis, conservari, vel mori hoc tempore potius, quam illo. Quintum denique genus bonorum est, ipsorum operum moralium honestorum et occasionum naturalium, quæ ad illa excitant. In quibus bonis est considerandum, duobus modis, vel alterutro eorum posse conferre ad finem prædestinationis, scilicet vel ut subjectum, in quo alii effectus prædestinationis recipiendi sunt, vel ut medium aliquo modo utile ad finem prædestinationis.

5. *De primo est conclusio.*—Dico ergo primo: totum esse hominis prædestinati, etiam quoad substantiam ipsam naturæ, et quoad suam creationem, vel generationem, est effectus prædestinationis. Hanc propositionem sumo ex D. Thoma, 1 part., quæst. 23, art. 8, quatenus dicit, Conceptionem Jacob fuisse effectum prædestinationis ejus, nam est eadem ratio de reliquis. Ratione item declaratur ex quodam principio supra posito. Dixi enim, eodem actu electionis divinæ, quo prædestinatus prædefinitur, ut beatus sit, præordinari etiam efficaciter, ut sit, et ut creetur, vel generetur, quia ipsum esse, vel creari talis personæ est volitum per talem finem efficaciter intentum: ergo sicut glorificatio est ultimus effectus talis prædestinationis, ita procreatio talis personæ est veluti initium executionis ejusdem prædestinationis: nam ipsamet creatio propter talem finem, et ex vi illius intentionis fit. Præterea non videtur dubium, quin generatio unius sit effectus prædestinationis alterius ut conceptio

Virginis fuit effectus, prædestinationis Christi, quia per illam parabatur via ad executionem hujus. Ergo eadem ratione potest generatio unius personæ esse ex prædestinatione ejusdem. Denique verisimile est, alia etiam opera creationis, vel dispositionis, aut gubernationis universi esse effectum prædestinationis electorum, ut aperte sentit D. Thomas, citatis locis, et colligitur ex illo: *Propter electos breviabuntur dies illi.* Præterea mors et circumstantiæ ejus, vel nativitas, possunt esse effectus prædestinationis, ut mox dicam: cur ergo non erit etiam ipsa generatio, quatenus ad executionem prædestinationis deservit?

6. *Fundamentum prioris sententiæ diluitur.*—*Opus creationis per se spectatum non pertinet ad prædestinationem.*—Neque contra hoc procedit fundamentum prioris sententiæ. Alias etiam probaret, nullum omnino naturale bonum esse prædestinationis effectum, quod plane falsum est, ut constabit. Dicendum est ergo, opus creationis per se spectatum non pertinere ad prædestinationem, et hoc potissimum intendere Augustinum, tamen ut fundat finem intentum prædestinationis, et alia beneficia gratiæ (non ut meritum, sed ut subjectum eorum) et quatenus ex illa speciali intentione fit, sub beneficio prædestinationis comprehendit. Sicut in actibus humanis, abstinencia, verbi gratia, secundum se non spectat ad religionem, tamen ut fit ex voto et ex intentione implendi illud, ad religionem spectat. Neque hinc sequitur, opus morale a sola natura profectum posse esse meritorium subsequentium donorum gratiæ, utpote jam præcedens ex quodam beneficio prædestinationis, quia non procedit ab illo, ut tale est. Quamvis enim procreatio naturæ ex tali fine ad prædestinationem pertineat, nihilominus ipsa natura secundum se non pertinet ad illum ordinem, et ideo si postea operetur, non secundum id, quod habet ex illo fine, neque ex aliquo auxilio dato in ordine ad illum, sed ex eo tantum, quod secundum se habet et haberet, etiamsi non esset creata ad illum finem, tunc non operatur ut pertinet ad prædestinationem, sed tantum, ut spectans ad ordinem naturæ.

7. *Secunda conclusio.*—*Ratione roboratur.*—Dico secundo, naturales perfectiones, quæ necessitate naturæ consequuntur ex tali corpore et anima, non sunt effectus speciales prædestinationis, aliter quam existentiæ, vel creatio talis personæ sit prædestinationis effectus, sed per reductionem, seu concomitantiam, quasi unus effectus cum ipsamet natura com-

putatur. Probatur, quia eodem actu electionis, seu dilectionis, quo Paulus, verbi gratia, præordinatus est efficaciter, ut sit beatus, et consequenter etiam ut sit, eodem (inquam) actu ordinatur ut habeat proprietates omnes, quæ consequuntur necessario talem naturam, ut intellectum, voluntatem et similes. Quia, qui vult formam, vult consequentia ad formam: et quia eadem actione, qua fit natura, confiunt hæ proprietates: ergo multo magis eadem voluntate, qua præordinatur persona ut sit, coordinantur (ut sic dicam) tales proprietates: ergo non est alia prædestinatio personæ ad tales proprietates habendas, ab ea, qua prædestinatur ut sit. Hac ergo ratione dicimus, non esse has perfectiones speciales effectus prædestinationis, sed concomitanter conjungi cum ipsa natura seu persona et tanquam unum eundemque effectum cum illa computari.

8. *Proprietates naturales non cadunt sub prædestinationem ut media, sed ut subjectum, vel conditio.*—*Objectio.*—*Diluitur.*—Unde fit, has etiam proprietates non cadere sub prædestinationem ut media ad illam, sed ut subjectum proximum, vel conditionem necessario consequentem illud. Patet, quia prædestinatio harum proprietatum continetur in ipsamet prima ordinatione efficaci talis personæ ad talem finem. Item quia cum Paulus præordinatur ad beatitudinem, non præordinatur sola Pauli substantia quasi metaphysice spectata, sed ut physice capax est ultimæ felicitatis, quomodo includit suas proprietates præsertim et voluntatem, quæ sunt veluti subjectum proximum recipiendæ beatitudinis. Dices, postea in discursu vitæ multum solet conferre talis perfectio, vel proprietas ingenii ad effectum prædestinationis: ergo talis perfectio naturalis data est etiam ut medium aptum ad consequendum prædestinationis finem. Respondeo, dato antecedenti, non sequi, tales proprietates ut collatas tali personæ, esse datas ex prædestinatione, ut media ad illius executionem, sed solum sequitur, postquam datæ sunt, seu dandæ prævidentur, ordinari, ut executioni prædestinationis deserviant: et ita potius usus talium facultatum, quam facultates ipsæ, est prædestinationis effectus.

9. *Tertia conclusio.*—*Explanatur in humanitate Christi.*—*Amplius declaratur in Beatissima Virgine.*—*Ratione firmatur.*—Dico tertio, Bona complexio seu dispositio naturæ, quæ non sequitur ex sola resultantia naturali, sed speciali Dei cura providetur, etiamsi in se naturalis sit, est prædestinationis effectus,

non tantum per modum subjecti, sed etiam tanquam medium. Declaratur imprimis in humanitate Christi, quæ propter unionem ad verbum, ad quam erat prædestinata optimo modo, et specialissima providentia Dei fabricata et disposita fuit, etiam in corporalibus. Unde non immerito dici potest, beneficium illud fuisse effectum prædestinationis illius humanitatis ad unionem hypostaticam. Item quia Christus prædestinatus est redemptor, ideo accepit corpus passibile, juxta illud: *Corpus autem adaptasti mihi*: ergo illa dispositio corporis, quæ alias naturalis fuit, fuit etiam effectus prædestinationis Christi ad munus Redemptoris. Simile credendum est de Beatissima Virgine, nam concepta etiam fuit speciali providentia et optimum temperamentum accepit ex vi illius prædestinationis, qua in matrem Dei electa est. Idem verisimile est de aliquibus sanctis speciali miraculo et providentia procreatis, vel per pias orationes a Deo impetratis, ut D. Thomas, dicto articulo, de Jacob significavit. Ratio vero est, quia tale beneficium est effectus Dei, et in dictis casibus non est mere naturale, nam quatenus ex speciali Dei providentia fit et in ordine ad supernaturalem finem, ad beneficia gratiæ spectat, estque utile, et re ipsa confert ad comparandum supernaturalem finem a Deo intentum: ergo habet omnia necessaria ut sit effectus prædestinationis et ut inter media illius computetur.

10. *Bona indoles, seu complexio apta deservit ad prædestinationem.*—Quocirca etiam bona indoles, seu complexio apta ad virtutem, quatenus pendet ex speciali providentia, daturque ac procuratur electo, ut ea cum effectu bene utatur ad salutem, merito dici potest prædestinationis effectus. Probatur, quia hoc est beneficium Dei, et non consequitur naturam, etiam hanc et individuum, naturali necessitate, sed pendet ex circumstantiis, quas Deus speciali providentia, ac voluntate providit, ex vi alterius dilectionis, qua præordinavit talem personam ad vitam æternam: ergo tale beneficium est effectus prædestinationis. Atque eadem ratione circumstantiæ nativitatis, vel conceptionis ad effectus prædestinationis pertinere possunt, quatenus ex illis pendet consecutio talis temperamenti, ad virtutem aptioris. Idem est de educatione accommodata ad virtutem, de conservatione et progressu usque ad mortem. Nam hæc omnia supponunt illam primam voluntatem salvandi hunc hominem et ad illam implendam ordinantur, ergo signum est provenire ex illa intentione

et sub ea ratione pertinere ad providentiam gratiæ, non communem, sed specialem, talique personæ accommodatam, ac perinde esse prædestinationis effectus.

11. *Vocatio seu gratia non dantur homini propter ingenium, sed est dispositio, ut reddatur idoneus ad talem gratiam.* — Neque hinc sequitur, vocationem aut gratiam congruam dari homini propter bonum ingenium, aut indolem, etc., sed potius sequitur, vel ingenium, vel talem dispositionem datam esse tali homini, ut esset capax, vel idoneus ad talem gratiam suscipiendam. Neque enim necessarium est, ut inter omnes effectus prædestinationis sit illa connexio, quod secundus detur propter primum, tanquam propter meritum, aut tanquam propter finem proprium, sed possunt duo media, vel duo effectus dari propter unum tertium, inter se vero solum habere proportionem et connexionem aliquam in ordine ad illum effectum producendum: sicut lumen, verbi gratia, et species dantur propter visionem, inter se vero solum junguntur ad complendum integrum principium visionis. Ita ergo datur prædestinatio naturæ accommodata per modum subjecti, aut fundamenti: illi autem adjungitur ex eadem prædestinatione et liberalitate Dei auxilium accommodatum, quo elevetur et constituatur quasi integrum principium operis meritorii, aut dispositivi ad alios effectus prædestinationis. Neque hoc est alienum a doctrina Augustini: nam, libro de Bono perseverantiæ, cap. 14, dicit, in quorundam hominum ingeniis esse has, vel illas proprietates, rationes, ratione quarum ita sunt dispositi, ut si talia signa illis applicentur, moveantur ad fidem et non cum aliis, et Deus illis applicat talia signa accommodata, si eos diligit, non quidem propter eorum ingenium, aut dispositionem, sed ex sua gratia et liberalitate accommodando (ut sic dicam) gratiam naturæ, non ex merito, vel debito naturæ, sed ex Dei benevolentia.

12. *Ultima conclusio.* — *Hanc conclusionem diverse auctores explicant.* — Ultimo dicendum est, bonos actus morales, licet ordinis naturalis sint, si tamen cum effectu conferunt ad consequendam vitam æternam, esse effectus prædestinationis. Communis est assertio, de qua videri possunt Durandus, in 1, d. 4, quæst. 2, et ibi, Capreolus, Gregorius et alii. Modus autem explicandi non est idem apud omnes. Quidam enim putant, omnia opera moralia, quæ aliquo modo conducunt ad finem prædestinationis cum effectu consequendum, esse ex

gratia: et ideo esse ex prædestinatione: quia gratia sic efficax est prædestinationis effectus. Antecedens vero probatur, quia opera moralia, quando sunt a solo libero arbitrio, nihil valent in ordine ad vitam æternam, ut supra probatum est: ergo ut aliquid valeant, debent esse ex gratia, et sic erunt etiam ex prædestinatione. Verumtamen hæc ratio non est universalis, quia actus moraliter bonus non solum potest esse utilis ad effectus prædestinationis per modum meriti, aut impetrationis, vel dispositionis, de quibus causalitatibus tantum procedit ratio facta, sed etiam potest prodesse impediendo malum actum, per quem posset impedimentum poni gratiæ Dei, et hoc satis est, ut possint esse prædestinationis effectus: ergo. Item, licet tale opus fiat per causas naturales, et liberum arbitrium, cum concursu generali, nihilominus sub illa habitudine potest provenire ex providentia Dei speciali et supernaturali, et ex intentione efficaci salvandi talem hominem: ergo hoc satis est, ut possit esse prædestinationis effectus. Item alia bona temporalia, quatenus et esse possunt et de facto futura sunt instrumenta virtutis, possunt esse effectus prædestinationis, sicut possunt cadere sub meritum, teste D. Thoma, 1, 2, q. 114, art. ult., et sub spem infusam ex eodem 2, 2, q. 17, art. 2, ergo multo magis boni actus morales. Item temporalia incommoda sæpe sunt effectus prædestinationis, ut mox dicemus, ergo et bonus actus moralis.

13. Neque contra hoc invenio difficultatem alicujus momenti. Solet autem in contrarium referri Sotus, lib. 1, de Nat. et Gratia, c. 20. Sed ibi nihil dicit de prædestinatione, sed solum tractat de necessitate gratiæ ad hos actus, et negat posse esse ex gratia, sed solum affirmat posse fieri sine gratia: et ita etiam non negat, interdum esse ex prædestinatione, vel quia ex gratia speciali procedunt, vel quia quovis modo sunt ex providentia speciali et intentione salutis.

CAPUT VIII.

AN MALUM, EJUSVE PERMISSIO SIT PRÆDESTINATIONIS EFFECTUS.

1. *Duo tanquam certa stabiluntur.* — *Primum.* — *Mors martyris est effectus prædestinationis ejus.* — Duo sunt certa, primum est, mala pœnæ posse esse prædestinationis effectus, et tales esse, quando vere et cum effectu conferunt ad vitam æternam consequendam. Pro-

batur, quia hæc mala sunt simpliciter bona, ideoque non sunt tantum permissa, sed interdum etiam intenta et ordinata a Deo in statu naturæ lapsæ: quare absolute sunt effectus Dei, et providentiæ ejus: ergo ex hac parte possunt esse prædestinationis effectus. Aliunde vero pertinent hæc mala ad beneficia Dei per Christum collata, juxta illud ad Philippenses 2: *Vobis donatum est pro Christo, non solum ut in eum credatis, sed etiam ut pro ipso patiamini.* Ergo quando hæc mala ita proveniunt, ut sint occasio, vel materia meriti, vel alterius fructus gratiæ permanentis in vitam æternam, plane oriuntur ex illa voluntate, qua Deus elegit prædestinatum, ac proinde sunt prædestinationis effectus. Confirmatur, nam passio et mors martyris, est effectus prædestinationis ejus, quia est singulare et efficax medium salutis ejus: ergo idem dicendum est de quocumque malo pœnæ, per quod Deus suos electos promovet ad salutem. Item remissio pœnæ pro peccatis debita prout in hac vita prædestinato confertur, ut citius evelet in cœlum, effectus est prædestinationis ejus: at hæc remissio per mala pœnæ frequentissime comparatur. Denique etiam pœna unius potest esse effectus prædestinationis alterius, si illi prosit, ut de Christi passione constat. In hac ergo assertione nulla est difficultas, præter eam, quam de malo culpæ tractabimus.

2. *Alterum quod ut verum sancitur.* — Secundum certum est, peccatum, seu malum culpæ non esse effectum prædestinationis: quia non est effectus Dei, juxta fidem definitam in Concilio Tridentino, sessione 6, can. 7. Nec solum de peccato, ut peccatum est, verum censeo non esse prædestinatum a Deo, sed etiam de actu peccati, cui est intrinsece adjuncta malitia: nam licet Deus ad illum actum concurrat, non tamen ex se illum intendit, aut præfinit, ut late tractavi, libro secundo, de Auxiliis per 5 prima capita. Quapropter de tali etiam actu verissimum censeo, non esse effectum prædestinationis, quia quod in se non est aliquo modo prædestinatum, et volitum ex fine prædestinationis, non potest esse prædestinationis effectus.

3. *In quo sita sit difficultas.* — *Prima opinio.* — *Probatur opinio.* — *Secunda corroboratur.* — Difficultas vero superest de permissione peccati, quam Deus potest directe velle et intendere, an sit interdum effectus prædestinationis. Quidam enim opinantur nullo modo esse posse. Primo, quia permissio peccati non potest dici gratia, nec beneficium nobis præ-

paratum ex meritis Christi, quod tamen requiritur in omni effectu prædestinationis. Secundo, quia non potest esse volita permissio peccati ex intentione dandi gloriam prædestinato, quod nos etiam diximus esse necessarium in omni effectu prædestinationis. Assumptum probatur, quia vel illa permissio esset electa ex illa intentione immediate, vel mediate, non primum, quia permissio peccati non est medium immediate conjunctum cum illo fine, neque enim affert utilitatem, quæ proxime et per se ad illum conducat: nullum autem medium immediate eligitur ex vi intentionis alicujus finis, nisi habeat immediatam habitudinem et utilitatem ad illum. Neque etiam mediate, quia si aliquod medium est inter permissionem peccati et gloriam, illud est commissio peccati et pœnitentia de illo, quæ per se et immediate potest conferre ad gratiam et gloriam: ergo necessarium erit ex intentione gloriæ immediate velle pœnitentiam: et deinde ut pœnitentia locum habeat permittere peccatum: nos autem diximus supra non posse pœnitentiam hoc modo præfiniri ante permissionem peccati: ergo impossibile est eligere hoc modo permissionem ex illa intentione.

4. *Prima assertio.* — *Ratione fulcitur.* — Dico tamen permissionem peccati et esse posse, et sæpe etiam esse effectum prædestinationis. Hanc sententiam frequentius hoc tempore sequuntur moderni theologi et eam insinuarunt Anselmus et D. Thomas exponentes illa verba ad Rom. 8: *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum*, ubi Glossa addidit, *etiam peccata*, et Adamus dixit, illam interpretationem non esse superbe rejiciendam, quamvis Paulus primaria intentione loquatur de tribulationibus et malis pœnæ. Ratione declaratur ex conditionibus supra positis. Nam imprimis permissio, eo modo, quo fieri potest, est effectus Dei, quia bona est et directe volita. Dico autem, *eo modo quo fieri potest*, quia formaliter loquendo permissio consistit in privatione, seu negatione illius auxilii, quo Deus prævidit futurum fuisse efficax ad vitandam culpam. Sicut autem voluntas Dei est adæquata causa dandi tale auxilium: ita etiam non dandi: libere enim et voluntarie non dat: sic ergo permissio est effectus Dei. Quod si permissio includit interdum positivum quid, ut applicationem talis objecti vel occasionis, cum præscientia, quod homo sit illis male usus, etiam Deus est vera causa illius effectus positivi, et potest per se et proprie velle illum, non qui-